

บทคัดย่อ

ระหว่างการตั้งครรภ์จะมีกระบวนการทางชีววิทยาเกิดขึ้นทำให้ผู้หญิงเหมาะสมสำหรับการเป็นมารดา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยาจะกระตุ้นและช่วยให้เกิดผลทางด้านจิตสังคมของการเป็นมารดา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาภาวะจิตสังคมในระยะตั้งครรภ์ของหญิงมีครรภ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นหญิงมีครรภ์ที่มาฝากครรภ์ ณ แผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จำนวน 52 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแนวคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ระดับลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปผลการศึกษาดังนี้

ไตรมาสที่ 1 ของการตั้งครรภ์ หญิงมีครรภ์ส่วนใหญ่ยอมรับการตั้งครรภ์ ภายหลังได้รับการยืนยันการตั้งครรภ์ หญิงมีครรภ์แสวงหาการยอมรับจากสามีและบุคคลใกล้ชิด บางคนมีความรู้สึกสองฝักสองฝ่ายต่อการตั้งครรภ์ หญิงมีครรภ์ที่มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตสังคม และวางแผนการตั้งครรภ์ มีความรู้สึกดีใจ ตื่นเต้น ภาควุฒิใจที่จะได้เป็นมารดา ส่วนหญิงที่ไม่พร้อม มีความกลัว วิตกกังวล หญิงมีครรภ์ส่วนใหญ่รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย รวมทั้งความไม่สุขสบายที่เกิดขึ้น แต่พยายามอดทน เพราะรับรู้ว่าเป็นอาการปกติของผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ มีอารมณ์เปลี่ยนแปลง หงุดหงิด โมโหง่าย น้อยใจง่าย และกังวลเกี่ยวกับตนเอง หญิงมีครรภ์ส่วนใหญ่มีแรงจูงใจให้ยอมรับบทบาทการเป็นมารดา มีการพูดคุยสังเกต และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการเป็นมารดา กับบุคคลอื่น ไม่ยึดบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นแบบอย่าง แต่ผสมผสานแนวคิดของตนเองที่ได้จากการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับมารดาตนเอง จึงได้รับคำแนะนำ กำลังใจ และการดูแลช่วยเหลือ หญิงมีครรภ์ให้ความสำคัญกับสามีมากที่สุด ต้องการการยอมรับจากสามี ต้องการความรัก ความเห็นอกเห็นใจ อยากอยู่ใกล้ชิด และอยากให้สามีมาเป็นเพื่อนขณะมาฝากครรภ์ ถึงแม้ในไตรมาสนี้ทารกในครรภ์ยังไม่มีตัวตน หญิงมีครรภ์ส่วนใหญ่มีความคิดฝืนเกี่ยวกับทารก เอาใจใส่สุขภาพตนเองและทารก พยายามหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่จะเป็นอันตรายต่อทารก

ไตรมาสที่ 2 ของการตั้งครรภ์ หญิงมีครรภ์ส่วนใหญ่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายว่าเป็นสิ่งปกติสำหรับการตั้งครรภ์ รู้สึกเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจสามีและผู้ใกล้ชิดให้เอาใจใส่และดูแลตนเองเป็นพิเศษ ส่วนน้อยรู้สึกว่าตนเองน่าเกลียด แต่เมื่อสามีบอกว่าเป็นธรรมชาติของผู้ที่ตั้งครรภ์ก็ยอมรับได้ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง และมีอารมณ์มั่นคงขึ้น ความสนใจมุ่งที่ทารกในครรภ์ ความรู้สึกสองฝักสองฝ่ายยังมีอยู่แต่ไม่รุนแรง กังวลเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการปกป้องและดูแลทารกในครรภ์ ความสำเร็จในการดำเนินบทบาทการเป็นมารดา หญิงมีครรภ์มีการพูดคุยกับบุคคลอื่น ค้นหาแบบอย่างการเป็นมารดาแล้วนำมาเปรียบเทียบกับบทบาทที่ตนเองคาดหวัง จินตนาการเกี่ยวกับเพศ

และสภาพร่างกายทั่วไปของทารก หญิงมีครรภ์มีความสัมพันธ์ที่ดีกับมารดาตนเอง ต้องการความรักจากสามีมากขึ้น รับรู้ว่ามีเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือ ความต้องการมีเพศสัมพันธ์และความถี่ลดลง ความสัมพันธ์กับทารกในครรภ์เพิ่มมากขึ้น มีการลูบหน้าท้องและพูดคุยกับทารก

ไตรมาสที่ 3 ของการตั้งครรภ์ หญิงมีครรภ์เกือบทุกคนมีความพึงพอใจที่ตั้งครรภ์ มีความสุขเมื่อทารกตื่น มาฝากครรภ์ตามนัดทุกครั้ง พยายามปฏิบัติตนตามคำแนะนำ ไม่มีความรู้สึกสองฝักสองฝ่ายกับการตั้งครรภ์ อารมณ์มั่นคง แต่กังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยของตนเองและทารกในระยะคลอด หญิงมีครรภ์ยังคงพยายามค้นหาแบบอย่างการเป็นมารดา เลียนแบบบทบาทกับตัวแบบที่อยู่ในสังคมรอบข้าง หญิงมีครรภ์ส่วนใหญ่เชื่อว่าไม่ควรเตรียมเครื่องใช้สำหรับทารก ตั้งใจจะเตรียมเมื่อทารกเกิดแล้ว เมื่อใกล้คลอดต้องการความช่วยเหลือจากมารดามากยิ่งขึ้น มีการติดต่อกันมากขึ้น ขณะเดียวกันได้รับความรักความเอาใจใส่ดูแล ปลอดภัยและให้กำลังใจจากสามีมากขึ้น สำหรับความสัมพันธ์กับทารกในครรภ์ หญิงมีครรภ์ส่วนใหญ่รู้สึกว่าทารกมีตัวตน รับรู้ถึงลักษณะและการตอบสนองของทารกมากขึ้น รอคอยวันคลอดที่จะมาถึงเพราะอยากเห็นหน้าและลักษณะของทารก

ผลการศึกษาครั้งนี้เสนอแนะว่า ในการให้บริการฝากครรภ์พยาบาลควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงด้านจิตสังคมของหญิงมีครรภ์ และให้การดูแลให้เหมาะสมกับความแตกต่างแต่ละบุคคลและตามไตรมาส

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Abstract

During pregnancy, there is biologically in the process of becoming a mother. The biologic change stimulate and assist the woman in the psychosocial work at becoming a mother. This descriptive research was conducted to describe the psychosocial state during pregnancy of pregnant women. A purposive method was used to select 52 pregnant key informants who had been attended the antenatal clinic at Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital. A demographic Data Profile and Question guidelines developed by the researcher were used to collect data. A panel of experts tested the validity of the instrument. Data were collected by conducting indepth interviews and the content analysis was used to analyze the data. The results of the study revealed as follows

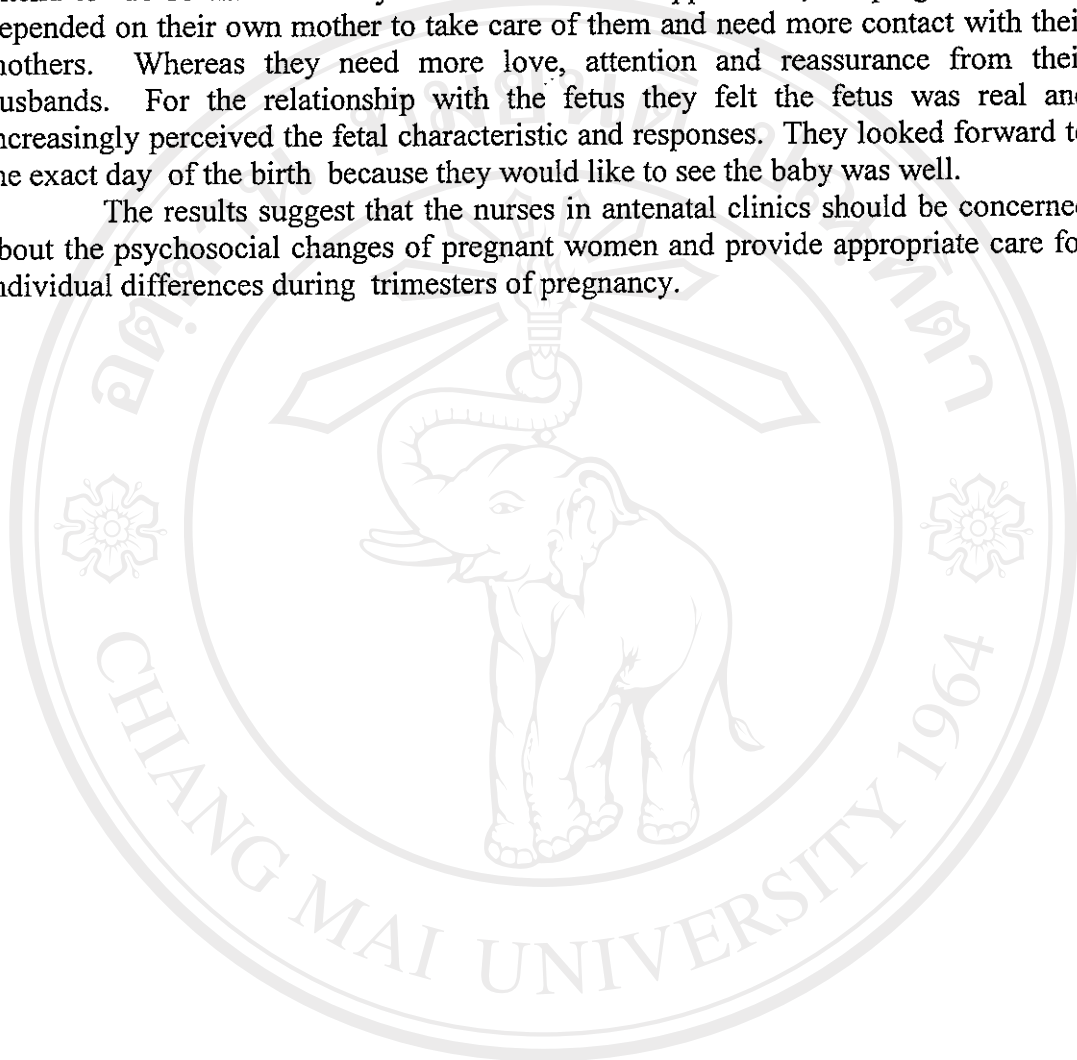
The first trimester Most pregnant women accepted their pregnancy. Once the pregnancy was confirmed, they sought acknowledgement from their husbands and significant others. Some of them were ambivalence about being pregnant. Women who were ready both physical and psychosocial and had planned to become pregnant felt a sense of gladness, excitement and pride in being a mother. Whereas women who were not ready experienced fear and anxiety. Most pregnant women perceived physical changes and discomforts but they tolerated them well because perceived them as normal symptoms of pregnancy. They also exhibited emotional liability, irritation, became anger more readily, cried more easily, and worried about themselves. They had motivation to assume the motherhood role through talking, observing and exchanging idea about the maternal tasks with other people. They did not choose anyone as their primary role model but they integrated their own idea according to learned experiences. Most of them has a good relationship with their mothers, thus their mothers advised, reassured and took care of them. They reported that their husbands became important to them. They need acceptance, affection, empathy, closeness and company from them while attending to antenatal clinic. Although during this trimester the fetus remains unreal, most pregnant women fantasized about the fetus, took care of their own health and the fetus's, avoided harmful activities that might interfere with the fetus.

The second trimester Most pregnant women accepted their physical changes as normal for the pregnant state and felt that it attracted their husbands and significant others to pay special attention to them. However, few of them had negative feelings toward their body image. These feeling were improved especially when their husband assure them not to worry about normal changes of pregnancy. They developed positive feeling and pride. Their emotion became more stable. Fetus became a center of their attention. Ambivalent feeling was still prevalent but was not intense and they became increasingly concerned about their ability to protect and provide for the fetus. According to the attainment of maternal role, pregnant women would start talking with other people, searched for role model and comparing information they got with their expectations of maternal roles. They fantasized about the baby's sex and general appearances. The pregnant women had good relationships with their mothers. They needed more affection from their husbands and perceived that their husbands paid more attention to them. Sexual desire and activity of pregnant women declined. The relationship with the fetus enhanced, all of pregnant women rubbed their abdomen and talked to the fetus.

The third trimester Almost all pregnant women were satisfied with their pregnancies, happy when the fetal movement was felt, attended antenatal clinics and

took care of themselves as instruction. They had resolved most of the ambivalence about pregnancy that existed in the earlier part of pregnancy. Their mood were stable and they were concerned with their own safety and their baby's during labor and delivery. The pregnant women still searched for a concept of an ideal mother. They tried to match or replicate their roles with role models in the environment. Most of them were superstitious about preparing anything for the baby before its birth and intend to do so after the baby born. When labor approaches, the pregnant women depended on their own mother to take care of them and need more contact with their mothers. Whereas they need more love, attention and reassurance from their husbands. For the relationship with the fetus they felt the fetus was real and increasingly perceived the fetal characteristic and responses. They looked forward to the exact day of the birth because they would like to see the baby was well.

The results suggest that the nurses in antenatal clinics should be concerned about the psychosocial changes of pregnant women and provide appropriate care for individual differences during trimesters of pregnancy.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved